ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420175618
Lietas arhīva Nr. AA43-0400-19/4
ECLI:LV:ADAT:2019:0503.A420175618.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 3.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Roze Paegle,
tiesneses Irina Kaļiņina un Margarita Osmane

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts zemes dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 19.februāra lēmuma Nr.2-10/9 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 12.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificēta mērniece /pers. B/ 2017.gada 3.jūlijā iesniedza Valsts zemes dienesta (turpmāk – dienests) Latgales reģionālās nodaļas zemes robežu strīdu komisijai (turpmāk – komisija) 2017.gada 3.jūlija pieteikumu, kurā lūdza izskatīt zemes robežu strīdu, kas radies zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /pirmreizējās kadastrālās uzmērīšanas laikā starp zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs / tiesisko valdītāju Rēzeknes novada pašvaldību un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /īpašnieci – pieteicēju /pers. A/.

Ar komisijas 2017.gada 29.septembra lēmumu Nr.15-02-V/5 „Par zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežām" (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolemts izbeigt zemes robežu strīda lietu, jo strīds risināms civiltiesiskā kārtībā.

Sākotnējo lēmumu pieteicēja apstrīdēja.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, dienesta ģenerāldirektore 2018.gada 19.februārī pieņēma lēmumu Nr.2-10/9 (turpmāk – Lēmums), ar kuru izbeidza zemes robežu strīdu, jo strīds risināms civiltiesiskā kārtībā.

Lēmuma pamatojumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[2.1] Komisija, izskatot mērnieka pieteikumu, nav izvērtējusi zemes robežu strīdā iesaistīto zemes vienību grafisko pielikumu savstarpējo atbilstību saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumu Nr.522 „Zemes robežu strīdu komisijas darbības kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.522) 21.1.apakšpunktu.

Izvērtējot lēmumu par zemes robežu strīdā iesaistīto zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs/, /kadastra numurs/ un /kadastra numurs/ piešķiršanu grafisko pielikumu savstarpējo atbilstību strīdus robežas posmā un Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā attiecībā uz zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /, dienests konstatēja, ka grafiskie pielikumi strīdus robežas posmā ir savstarpēji atbilstīgi.

Rēzeknes rajona Vērēmu pagasta 1992.gada 31.marta 19.sasaukuma 18.sesijas lēmuma teksts par zemes Nr.3128 (tai skaitā, Nr.3128-1) piešķiršanu atbilstoši Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektam neatbilst saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu ierādīšanas lietā ievietotajam lietošanā piešķirtās zemes plānam (shēmai).

Abos dokumentos ir atšķirīgi attēlota projektētās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robeža strīdus robežas posmā (zemes vienību ziemeļu daļā), taču dienesta rīcībā nav dokumenta (pašvaldības lēmuma), kas apliecinātu, ka pēc minētā lēmuma pieņemšanas būtu izmainītas lietošanā piešķirtās zemes robežas, kas attēlotas Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā.

[2.2] Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /un /kadstra numurs/ grafiskie pielikumi ir savstarpēji atbilstīgi strīdus robežas posmā ar zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /zemes plānu (shēmu), bet neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežām.

Ievērojot, ka zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /piešķirta lietošanā atbilstoši Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektam, salīdzinot zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānu ar Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā ieprojektētajām zemes vienības robežām (Nr.3128-1), secināms, ka zemes robežu plānā attēlotās zemes vienības robežas neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām.

Dienests konstatēja, ka zemes robežu plānā attēlotās robežas neatbilst saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu ierādīšanas lietā ievietotajā lietošanā piešķirtās zemes plānā (shēmā) attēlotajām robežām.

[2.3] Dienests atzina, ka iestādei nav kompetences vērtēt, vai mērnieks strīdus robežas posmu ir atjaunojis atbilstoši zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānam, tādēļ nav pamata vērtēt pēc būtības pieteicējas argumentus par mērnieka veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem, tostarp par robežas atjaunošanu, kā arī pieteicējas iesniegtos dokumentus.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, norādot pieteikumā turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Mērnieks apgalvo, ka kupicas neatbilst tehniskajām prasībām, lai gan norāda, ka tām ir svaigs aprakums. Uzturēt kārtībā kupicas nav iespējams bez svaiga aprakuma, un to nav pamata uzskatīt par neatbilstību.

[3.2] Neatbilst patiesībai /pers. C/ norādītais, ka zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /posmā, kur tā robežojas ar zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /, nav dabā ierīkotu robežzīmju, un ka zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /īpašnieki patvaļīgi ierīkojuši robežzīmes pašvaldībai piekrītošajā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /.

[3.2] Grāvja, kas redzams zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /mērabrisā, piederību zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /pašvaldība nevar apliecināt, jo minētā zemesgabala robežas mērnieks vēl nav iemērījis. Būvvalde nav konstatējusi robežzīmju patvaļīgu ierīkošanu.

[3.3] Mērniece /pers. B/ pati neveica mērījumus, to veica viņas palīgs /pers. D/, pārkāpjot Nekustamā īpašuma valsts kadastrs likuma 29.panta 1.punktu, tāpēc mērījumiem, kas iegūti 2018.gada 9.maijā, nav juridiska spēka, tie nevar tikt izmantoti robežu noteikšanai.

[3.4] Mērniece nav veikusi mērījumus atbilstoši zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /zemes ierīcības lietā esošajam abrisam, bet ir vadījusies pēc dabā esošā grāvja, pieņemot, ka abrisā redzamais grāvis dabā ir saglabājies, ignorējot pieteicējas pārstāvja teikto, ka abrisā redzamais grāvis nepiekļaujas ceļa caurtekai un vēsturiski ir zudis. Dienests nav izvērtējis iesniegtos /pers. E/ un /pers. F/ apliecinājumus par esošā grāvja rašanos.

[3.5] Mērniece nepamatoti norāda, ka robeža posmā no Nr.1 uz Nr.2 skar ēku, kas uzbūvēta pirms robežas noteikšanas darbiem. /pers. C/ komisijai ir iesniegusi koplīgumu, ar kuru cenšas pierādīt, ka šķūnis ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /un dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /ir uzbūvēti 1970.gadā, lai gan koplīgumā nekas nav minēts par iepriekšminēto ēku piesaisti dabā. 1981.gada dzīvojamās mājas piesaistes projektā ir redzams, ka tā atrodas tajā pašā vietā, bet šķūnis vispār nav atrodams. Dienests nav izvērtējis iesniegto projektu.

[3.6] Dienests un komisija norāda, ka /pers. G/ tika piešķirti 0,7 ha zemes, bet netiek ņemts vērā, ka pieteicējai ar dienesta lēmumu tika piešķirti 0,8 ha. Līdz ar to zemes vienības platība nedrīkst būt mazāka par 0,71 ha, bet pašreiz aptuvenā platība ir 0,55 ha.

[4] Rakstveida paskaidrojumā dienests pieteikumu neatzīst, bet uztur Lēmumā norādīto pamatojumu un paskaidro turpmāko.

[4.1] Pagasta zemes ierīcības projekta tiesiskais statuss ir noteikts Latvijas Republikas Augstākās padomes 1991.gada 21.februāra nolikuma „Par Latvijas Republikas lauku apvidos realizējamās zemes reformas pirmās kārtas īstenošanu" (ar grozījumiem, kas stājās spēkā 1992.gada 1.aprīlī) 55.punktā.

Dienesta rīcībā nav dokumenta (pašvaldības lēmuma), kas apliecinātu, ka pēc 1992.gada 31.marta lēmuma pieņemšanas būtu izmainītas lietošanā piešķirtās zemes robežas, kas attēlotas Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā ar projekta Nr.3128-1.

Dienestam nav tiesību grozīt pašvaldības lēmumus un lemt par zemesgrāmatā ierakstītas zemes vienības robežām, līdz ar to ir pamats pieņemt lēmumu par lietas izbeigšanu un strīda turpmāku risināšanu civiltiesiskā kārtībā.

[4.2] Tā kā dienestam nebija tiesiska pamata vērtēt, vai mērnieks strīdus robežas posmu ir atjaunojis atbilstoši zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānam, nebija arī pamata vērtēt pēc būtības pieteicējas argumentus par mērnieka veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem, tostarp par robežas atjaunošanu, kā arī pieteicējas iesniegtos dokumentus.

[4.3] Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 1.novembra noteikumu Nr.1011 „Personu sertificēšana un sertificēto personu uzraudzības kārtība ģeodēzijā, zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā" 48.punktam sertificēto personu profesionālās darbības uzraudzību veic sertificēšanas institūcija.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2018.gada 12.oktobra spriedumu pieteikumu noraidīja, pamatojoties uz turpmāk minētajiem motīviem.

[5.1] Lietā ir strīds par to, vai dienests ir pamatoti izbeidzis zemes robežu strīda lietu un atzinis, ka zemes robežu strīds ir risināms civiltiesiskā kārtībā.

[5.2] Pieteicējai pieder nekustamais īpašums /Nosaukums A/, kadastra numurs /kadastra numurs /, kura sastāvā reģistrētas 3 zemes vienības, tai skaitā arī zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /.

Atbilstoši Rēzeknes rajona Vērēmu pagasta 1992.gada 31.marta 19.sasaukuma 18.sesijas lēmumam „Par zemes piešķiršanu pils. /pers. G/zemnieku saimniecības izveidošanai" /pers. G/ piešķirts pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām zemes gabals Nr.3128 pēc Vērēmu pagasta zemes ierīcības projekta 11,9 ha platībā. Saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu ierādīšanas lietā ievietotajā lietošanā piešķirto zemes gabalu plānā attēlotas

3 zemes vienības, ieskaitot zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /.

Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā, kas apstiprināts ar Vērēmu pagasta valdes 19.sasaukuma 17.sesijas 1992.gada 30.marta lēmumu, /pers. G/ lietošanā piešķirtā zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /ieprojektēta ar Nr.3128-1 0,7 ha platībā.

1999.gada 25.maijā apvidū ierādītas zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ robežas (arī zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /), noformēts zemes robežu noteikšanas akts, kuru ir parakstījis /pers. G/, tādējādi apliecinot, ka zemes robežas dabā ir zināmas un iebildumu nav.

Atbilstoši dienesta Latgales reģionālās nodaļas 2000.gada 17.februāra zemes lietošanas tiesību pārejas aktam zemes lietošanas tiesības no /pers. G/ pārgājušas /pers. A/ sakarā ar zemes lietotāja nāvi.

2002.gada 16.oktobrī izgatavots saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu plāns ar kopējo zemes platību 15,1 ha. Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /platība – 0,8 ha.

Ar dienesta Latgales reģionālās nodaļas 2002.gada 11.oktobra lēmumu Nr.5-13.1-1103 „Par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu" /pers. A/ piešķirta īpašumā par samaksu zeme 15,1 ha platībā saskaņā ar zemes robežu plānu.

2013.gada 24.maijā zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /izgatavots kamerāli pārzīmēts (neveicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus apvidū) zemes robežu, situācijas un apgrūtinājumu plāns.

Nekustamā īpašuma ar kadastra Nr./kadastra numurs //Nosaukums B/ sastāvā reģistrētas 2 zemes vienības, tostarp zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs/ 0,1 ha platībā. Nekustamais īpašums nav reģistrēts zemesgrāmatā, zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /nav veikta zemes kadastrālā uzmērīšana. Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā nekustamā īpašuma tiesiskais valdītājs reģistrēta Rēzeknes novada pašvaldība.

Ar Vērēmu pagasta zemes komisijas 1996.gada 17.oktobra lēmumu Nr.218 (protokols Nr.29) /pers. H/ piešķirta pastāvīgā lietošanā zeme 2,6 ha platībā, zemes gabals pēc pagasta zemes ierīcības projekta Nr.4697, izdarot izmaiņas pagasta zemes ierīcības projektā.

Ar Vērēmu pagasta padomes 2004.gada 27.maija lēmumu Nr.5 /pers. H/ izbeigtas lietošanas tiesības uz zemi 1,9 ha platībā.

Lēmumiem izgatavots grafiskais pielikums (zemes lietojuma plāns), kurā attēlotas, tostarp arī lietošanā piešķirtās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /projektētās robežas.

Saskaņā ar Rēzeknes novada domes 2011.gada 17.febrpāra lēmumu Nr.5 83.§ „Par zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem 78960050576, /kadastra numurs/, 78960040252, 78960050301, 78960030028 ieskaitīšanu Rēzeknes novada pašvaldībai piekritīgajās zemēs Vērēmu pagastā" zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /ieskaitīta Rēzeknes novada pašvaldībai piekritīgajās zemēs. Lēmumam pievienots grafiskais pielikums, kurā attēlotas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežas.

Zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /zemes kadastrālās uzmērīšanas ietvaros 2017.gada 28.jūnijā sagatavots robežas apsekošanas un atjaunošanas akts. Akta atzinuma sadaļā ir norādīts, ka:

1) apvidū atrastās robežzīmes Nr.1 un Nr.2 neatbilst robežu tehniskā stāvokļa prasībām un neatbilst iepriekš izgatavotajam zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /abrisam;

2) robežposms no punkta Nr.1 uz punktu Nr.2 skar ēku, kuras uzbūvētas pirms robežposma noteikšanas darbiem, kas neatbilst Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 „Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.1019) 98.6.apakšpunktam;

3) abrisā attēlotais grāvis dabā saglabājies, grāvis piekļaujas ceļa caurtekai.

Akta atzinuma sadaļā mērnieks ir norādījis aprakstītās situācijas risinājumu, proti, ka, pamatojoties uz noteikumu Nr.1019 79.1. un 79.3.apakšpunktu, nepieciešams atjaunot robežzīmes Nr.1 un Nr.2 atbilstoši pirmreizēji ierādītās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /arhīva materiāliem (zemes robežu plānam un abrisā dotajām piesaistēm), jo piesaistes objekti dabā ir saglabājušies un nav mainījušies, zemes vienības zemes robežu plāns un abriss ir savstarpēji atbilstīgi.

[5.3] Tiesa atsaucās uz likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 15.panta trešo un piekto daļu, noteikumu Nr.522 3.3.apakšpunktu, 21.punktu, norādot, ka dienesta kompetencē ietilpst zemes robežu strīdu izskatīšana par robežzīmju (robežpunktu) izvietojuma apvidū atbilstību zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, ja strīds ir radies starp personām un vismaz viena no strīdā iesaistītajām zemes vienībām nav ierakstīta zemesgrāmatā, un šajā procesā dienestam ir jāidentificē šo zemes vienību robežas un jānovērtē to savstarpējā sakritība grafiskajos dokumentos.

Tiesa konstatēja, ka konkrētā zemes robežu strīda, t.i., zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs/, /kadastra numurs/ un /kadastra numurs/ robežas posmā no punkta Nr.1 uz punktu Nr.2, kas risinās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /kadastrālās uzmērīšanas procesā, izvērtēšanas rezultātā dienests ir secinājis:

1) iestādes rīcībā ir pretrunīga informācija par zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /projektētajām robežām;

2) zemes vienību ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs/, /kadastra numurs/ lēmumu grafiskie pielikumi un /kadastra numurs/ saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu ierādīšanas lietā ievietotais lietošanā piešķirtās zemes plāns (shēma) ir savstarpēji atbilstīgi strīdus robežas posmā, taču neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežām;

3) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānā attēlotās

zemes vienības robežas neatbilst minētajā zemes ierīcības projektā projektētajām zemes vienības robežām (Nr.3128-1) un arī saimniecības /Nosaukums A/ zemes robežu ierādīšanas lietā ievietotajā lietošanā piešķirtās zemes plānā (shēmā) attēlotajām robežām.

Izvērtējot lietā konstatētos apstākļus, tiesa atzina, ka konkrētais strīds ir risināms civiltiesiskā kārtībā. Tiesai neradās šaubas par to, ka pieteicējai piederošās zemes robežu plānā attēlotās zemes vienības robežas neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām.

Salīdzinot Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētās zemes gabala Nr.3128 t.sk. Nr.3128-1 robežas un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānu (*lietas 50.lapa*), ir redzams, ka zemes robežu plānā attēlotās zemes vienības robežas neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām, proti, ir atšķirīgi attēlota zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robeža strīdus robežas posmā.

Salīdzinot zemes robežu plānā attēlotās robežas ar saimniecības /Nosaukums A/ lietošanā piešķirtās zemes plānā (shēmā) attēlotajām robežām, tiesa konstatēja, ka strīdus robežas posmā tās ir atbilstīgas, bet ir savstarpēji neatbilstīgas robežas posmā no punkta Nr.4 uz punktu Nr.5.

Salīdzinot zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /lēmuma grafisko pielikumu un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /plānu (shēmu), tiesa konstatēja, ka tie ir savstarpēji atbilstīgi strīdus robežas posmā, bet neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežām.

Ņemot vērā minēto, tiesa piekrita dienesta secinājumiem, ka zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežas neatbilst Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām robežām.

[5.4] No pieteicējas un pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa secināja, ka pieteicēja vēlas, lai īpašumā esošās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /robežas paliktu atbilstoši 2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānā norādītajām robežām, nevis atbilstoši Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām robežām.

Tiesa atzina, ka izskatāmajā gadījumā faktiski pastāv strīds par pieteicējai piederošās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānā attēloto zemes vienības robežu atbilstību Vērēmu pagasta zemes ierīcības projektā projektētajām zemes vienības robežām (Nr.3128-1).

Pieteicējas īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā, tāpēc minētais prasījums ir vērtējams strīda par īpašuma tiesībām ietvaros, kas risināms civiltiesiskā kārtībā. Līdz ar to tiesa atzina, ka dienests ir pamatoti izbeidzis zemes robežu strīda izskatīšanu, konstatējot, ka strīda risināšana nav iestādes kompetencē. Tā kā konkrētā strīda risināšana nav dienesta kompetencē, izskatāmās lietas ietvaros nevar tikt vērtēti pieteicējas iebildumi par mērnieces rīcību.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 12.oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka dienests nav ievērojis Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmo daļu, iestāde nedrīkstēja pieņemt mērnieces iesniegto pieteikumu komisijai.

[7] Rakstveida paskaidrojumā dienests apelācijas sūdzību neatzīst, bet uztur Lēmuma pamatojumu.

Motīvu daļa

[8] Pieteicējas pārstāvis ir pieteicis lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, lai tiktu dota iespēja aizstāvēt savu viedokli.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus un pieteicējas pārstāvja pieteiktā lūguma pamatojumu, apgabaltiesa atzīst, ka lūgums ir noraidāms.

Atbilstoši tiesu praksē nostiprinātajām atziņām gadījumā, ja lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai izspriestu lietu rakstveida procesā, kā arī procesa dalībniekiem ir bijusi iespēja sniegt savus paskaidrojumus par lietas apstākļiem un procesa dalībnieku atkārtota uzklausīšana nav nepieciešama, apgabaltiesa lietu var izskatīt rakstveida procesā neatkarīgi no procesa dalībnieku vēlmēm (*sk. sal. Senāta 2016.gada 13.oktobra lēmuma lietā Nr.SKA-989/2016 6.punktu un 2014.gada 6.februāra sprieduma lietā Nr.SKA 0034-14 6.punktu*), jo rakstveida procesā lietas dalībniekiem būtībā tiek nodrošināts tāds pats tiesību apjoms kā mutvārdu procesā, tādēļ procesa veids nevar ietekmēt lietas dalībnieku procesuālās tiesības.

Tiesības uz taisnīgu tiesu veido vairāki savstarpēji saistīti elementi jeb garantijas un principi, kas katrs atsevišķi un visi kopā ir vērsti uz to, lai nodrošinātu pilnvērtīgu tiesību aizsardzības mehānismu – taisnīgas tiesas procesu. Tostarp tiesības uz taisnīgu tiesu ietver tiesības uz mutvārdu procesu vismaz vienā tiesas instancē, kas lietu izskata pēc būtības (*sk. sal. Eiropas Cilvēktiesību Tiesas 2002.gada 5.septembra lēmuma lietā Speil pret Austriju 2.punktu*).

Analizējot tiesību uz mutvārdu procesu īstenošanu administratīvajās lietās, atzīts, ka Administratīvā procesa likums procesa dalībniekiem garantē tiesības uz lietas izskatīšanu mutvārdu procesā vismaz vienā instancē, un šo tiesību izmantošana ir atstāta procesa dalībnieka ziņā (*sk. sal. Senāta 2017.gada 24.maija sprieduma lietā Nr.SKA-246/2017 9.punktu*).

No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējai un viņas pārstāvim tika nodrošinātas tiesības uz lietas izskatīšanu mutvārdu procesā Administratīvajā rajona tiesā. Lietā neatrodas pierādījumi tam, ka pirmās instances tiesas sēdē pieteicējai vai pieteicējas pārstāvim būtu liegtas procesuālās tiesības paust savus argumentus par lietas apstākļiem vai iesniegt pierādījumus. Arī pēc tam, kad pieteicējai kļuva zināmi Administratīvās rajona tiesas secinājumi šajā lietā, kas ir ietverti sprieduma pamatojumā, pieteicēja kopā ar apelācijas sūdzību nav iesniegusi tādus pierādījumus, kuru pārbaudei būtu nepieciešams rīkot tiesas sēdi.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka nav objektīvas nepieciešamības, lai noteiktu šīs lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, jo no lietā esošajiem dokumentiem ir iespējams gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, kā arī procesa dalībnieki ir īstenojuši savas procesuālās tiesības sniegt savus paskaidrojumus par lietas apstākļiem un iesniegt pierādījumus, tāpēc šīs lietas izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga. Līdz ar to pieteicējas lūgums ir noraidāms.

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 12.oktobra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 12.oktobra sprieduma motivācijai.

[11] Atbildot uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem iebildumiem par pirmās instances tiesas spriedumu, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[12] Apgabaltiesa vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka pieteikuma priekšmets šajā lietā ir Lēmuma atcelšana.

Dienests Lēmuma pamatojumā ir konstatējis, ka iestādes rīcībā esošā informācija par pieteicējas zemes vienības (ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /) projektētajām robežām ir pretrunīga. Dienests izbeidza zemes robežu strīdu, kura izskatīšana tika uzsākta, pamatojoties uz mērnieces pieteikumu par zemes robežu strīdu, kas radies, kadastrāli uzmērot zemes vienību (ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /). Pārsūdzētajā Lēmumā secināts, ka strīds ir risināms Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Citi jautājumi ar Lēmumu nav izlemti.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa izvērtēs tikai to, vai dienests ir pamatoti izbeidzis zemes robežu strīda izskatīšanu, secinot, ka strīds ir risināms civiltiesiskā kartībā.

[13] Dienests ir konstatējis, ka dažādos dokumentos ir atšķirīgi attēlotas pieteicējas zemes robežas, taču atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai dienesta kompetencei dienests nav tiesīgs grozīt pašvaldības lēmumu, ne arī lemt par zemesgrāmatā ierakstītās zemes vienības robežām.

Minēto iemeslu dēļ dienests izbeidza zemes robežu strīda izskatīšanu, atzīstot, ka šāds strīds ir risināms civiltiesiskā kārtībā.

Tādējādi šā administratīvā procesa ietvaros dienests nav pieņēmis lēmumu, kas varētu ietekmēt pieteicējas zemes robežas, jo dienests zemes robežu strīdu nav izskatījis. Līdz ar to dienests arī nav vērtējis, vai mērniece strīdus robežu posmu ir atjaunojusi atbilstoši pieteicējas zemes vienības 2002.gada 16.oktobra zemes robežu plānam.

[14] Dienesta rīcību apgabaltiesa atzīst par pamatotu, jo administratīvā procesa ietvaros ne iestādē, ne tiesā netiek risināti civiltiesiski strīdi par īpašuma tiesībām (*sk. sal. Senāta 2017.gada 20.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-954/2017 6.punktu*).

Pieteicējas īpašuma tiesības uz strīdus zemes vienību ir nostiprinātas zemesgrāmatā, tāpēc, konstatējot, ka dažādos dokumentos ir atšķirīgi attēlotas pieteicējas zemes vienības robežas, dienests ir pareizi secinājis, ka visi strīdi, kas skar īpašuma tiesības, ir risināmi civiltiesiskā kārtībā.

Par minētajiem dienesta apsvērumiem pieteicēja nav izteikusi nekādus iebildumus, tostarp pieteicēja nav cēlusi iebildumus arī par dienesta konstatējumu, ka dažādos dokumentos ir atšķirīgi attēlotas pieteicējas zemes vienības robežas.

[15] Pieteicēja argumentē, ka dienests nav ievērojis Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmo daļu, dienests nedrīkstēja pieņemt mērnieces pieteikumu komisijai.

Pieteicēja uzskata, ka mērnieces darbība jāvērtē atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.pantam, nevis saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1019 „Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" normām.

No iepriekš minētā secināms, ka pieteicēja uzskata, ka mērnieces rīcība neatbilst Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 29.panta pirmajai daļai, kas noteic, ka zemes kadastrālo uzmērīšanu veic sertificētas personas, kuru civiltiesiskā atbildība par profesionālo darbību ir apdrošināta.

Pieteicēja vēlas, lai mērnieces iesniegtie dokumenti un veiktie mērījumi tiktu atzīti par spēkā neesošiem, uzskatot, ka tieši mērnieces iesniegtie dokumenti ir pirmsākums visām turpmākajām prettiesiskajām darbībām.

Kā jau iepriekš tika norādīts, dienests nav vērtējis ne mērnieces rīcību, ne mērnieces iesniegtos dokumentus, ne arī veiktos mērījumus, jo zemes robežu strīda izskatīšana šajā gadījumā nav dienesta kompetencē. Līdz ar to šajā lietā nav izšķirošas nozīmes arī pieteicējas apsvērumiem par to, ka mērniece pati nav veikusi zemes uzmērīšanas darbus.

Secinājumu, kas norādīts Lēmuma pamatojumā, proti, ka zemes robežu strīds ir izskatāms civiltiesiskā kārtībā, nevar mainīt arī fakts (ja tāds tiktu konstatēts), ka zemes uzmērīšanas darbus nav veikusi mērniece pati. Lēmumā norādītais secinājums neizriet no veiktajām zemes uzmērīšanas darbībām, bet gan no dokumentiem, kuros ir atšķirīgi attēlotas pieteicējai piederošās zemes vienības robežas.

[16] No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka dienesta ģenerāldirektore savas kompetences ietvaros kā augstāka iestāde ir izskatījusi sūdzību par zemākas iestādes – dienesta Latgales reģionālās nodaļas komisijas pieņemto lēmumu, ar kuru tika izbeigts zemes robežu strīds, atzīstot, ka strīds ir risināms civiltiesiskā kārtībā.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesai nav izprotams pieteicējas iebildums, ka dienests rakstveida paskaidrojumā maldina tiesu.

Tāpat arī nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka iestādei un tiesai nav iesniegts SIA „Mācību un konsultāciju centrs ABC" 2017.gada 15.augusta lēmums Nr.03-01/02-04/17/22 „Par sertificētās personas /pers. B/ profesionālo darbību", jo minētais lēmums ir administratīvās lietas materiālos (*lietas 27.-28.lapa*).

Lietā ir Zemes tiesību lietošanas pārejas akti ar atšķirīgu saturu (*lietas 49.lapa un lietas 141.lapa*). Arī pieteicējas pārstāvis pirmās instances tiesas sēdē ir atzinis, ka šis viens konkrētais dokuments lietas būtību spēj ietekmēt minimāli (*lietas 103.lapa*). Pieteicējas pārstāvis ir lūdzis izprasīt dokumentus, kas saistīti ar strīdus zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /.

Kā jau iepriekš tika norādīts, šajā lietā netiek vērtēts zemes robežu strīds, jo tas ir izskatāms civiltiesiskā kārtībā. Pieteicējas pārstāvja norādītajiem dokumentiem un apsvērumiem par iespējamo pieteicējas zemes īpašuma dokumentu viltošanu varētu būt nozīme, izskatot Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā jautājumu par pieteicējas zemes robežām pēc būtības.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/pieteikumu par Valsts zemes dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 19.februāra lēmuma Nr.2-10/9 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente R.Paegle

Tiesnese I.Kaļiņina

Tiesnese M.Osmane